

בית ספר בית אל בנות

תשע"ט

חינוך לשוני

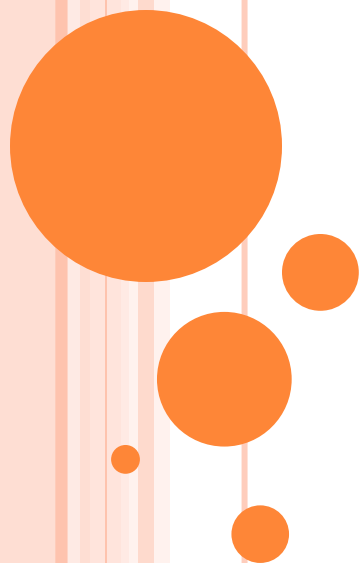
עידוד קריאה וכתיבה

מנהלת: ליאורה אדרי

רכזת: מיכל ילינק

מדריכה: טליה מלכא

ספרנית: אביגיל לב-ארי

עידוד קריאה

- השפה העברית היא ציר מרכזי בעשייה הבית-ספרית, היות שכישורי ההבנה וההבעה הלשוניים משמשים את התלמידים **בכל** תחומי הדעת הנלמדים.
- פעילות השפה בבית הספר קשורה ומחוברת לכלל המקצועות. שימוש נכון באופני השפה חשוב לכל תלמידה בכל מקצועות הלימוד ונעשית בכל השיעורים.
- שיעורי השפה כוללים, הבנת הנקרא, לשון, הבעה וספרות.
- בנוסף לכך, יש שיעורי עידוד קריאה קבועים במערכת לכתות א' – ג'. כתות ה אחת לחודש.
- כתות א' וב' משתתפות בפרויקט ספריית פיג'מה ונהנות מספרים מתנה ומביקורים בספרייה.

חשיבות קריאת ספרים

מחקרים העוסקים בהשפעת קריאת ספרים על התפתחותו של הילד הצעיר מראים כי קריאת ספרים תורמת להתפתחותו הקוגניטיבית, החברתית, הנפשית והלשונית של הילד, ויש לה ערך רגשי, חינוכי ואף לימודי. הקריאה גורמת הנאה, בונה ידע עולם, מטפחת עניין, מעודדת סקרנות, מפתחת את הדמיון, מעשירה את האוצר הלשוני, מפתחת ביקורתיות ומטמיעה ערכים.

מן המחקרים עולה גם כי קיים מתאם גבוה בין קריאת ספרים לבין הישגים לימודיים. בממוצע, הישגיו הלימודיים של תלמיד בן שלוש עשרה המורגל בקריאת ספרים גבוהים מאלה של תלמיד בן שבע עשרה שאיננו מורגל בקריאה. הרגלי קריאה קבועים תורמים רבות גם לפיתוח הכישורים האורייניים, להעשרת אוצר המילים של הקוראים ולצמצום פערים סוציו-אקונומיים. ועיקר העיקרים: הקריאה מעניקה חוויה אסתטית לקורא.

קריאת ספרים היא חלק בלתי נפרד מתכניות הלימודים בחינוך הלשוני ובספרות בכל שכבות הגיל ובכל המגזרים ויש להקפיד על קיומה כחלק מאורח החיים החינוכי-לימודי בכל ימות השנה.

○ (מתוך: חוזר מנכ"ל, עידוד קריאה במוסדות חינוך לקראת "שבוע הספר העברי")

מפגשי הספרייה

- כבר מספר שנים אנו מקימות בבית הספר מפגשי ספרייה קבועים לתלמידות כתות א-ג,
- כתות ה, מחולקות בחלק משיעורי העברית. בערך אחת לחודש, נכנסות לספרייה לשיעור.
- בנוסף, כיתות נוספות נכנסות לספרייה עם המחנכות לשיעורי עידוד קריאה, חווית קריאה והכנת עבודות
- המפגשים נערכים בספריית הישוב, יחד עם הספרנית, ספרייה גדולה, כוללת ספריית השאלה למבוגרים, ספרי ילדים ונוער וספריית עיון מסודרת ונעימה, ממוקמת בצמוד לבית הספר.
- הספרייה פתוחה במהלך חלק מימות השבוע בהפסקות: לקריאה, עיון, השאלה והכנת שיעורי בית.
- לעיתים אנו מתחילות בפעילות טרום קריאה שמטרתה לעודד את הסקרנות ולהגביר את המעורבות בספור.. ישנן פעילות במהלך קריאה כמו השערת לגבי המשך הספר, ובסיום יש התייחסות לתוכן: ומשימת כתיבה מתאימה. סיום אחר, המלצה, דף מיומן גיבור הספר ועוד, אנו מתייחסות בשיעור גם לאיורים בספר שמוסיפים נדבך נוסף.
- מפגשי הספרייה מותאמים לגילאי הבנות, ללוח השנה ולאירועים נוספים ונעשים בצורה חווייתית כדי לקרב את הבנות לקריאת ספרים.
- לכל בת תיקיית ספרייה, המאגדת בתוכה את כל הספרים שקראנו, עם חלק מהפעילויות שנעשו בעקבות הספרים. תלמידות כתות ה, מילאו שאלון בנושא, קריאת ספרים. שאלון כלל שאלות על הרגלי הקריאה של הבנות, תהליך בחירת ספר, תדירות הקריאה, סוגי ספרים אהובים, סופר אהוב וכדומה. מטרת השאלון לגלות בנות שאינן קוראות, לראות מה סוג הספרים האהוב ולבנות את השיעורים בספרייה בהתאם.

שיעורי עידוד קריאה

○ פתיחת השנה, הכרות עם הספרייה, כללים, מבנה, שימוש..

○ תהליך בחירת ספר

○ המלצות על מגוון ספרים

○ קריאה חופשית

○ הכרות עם סופרים ומשוררים.

○ פעילויות כתיבה ויצירה בעקבות קריאה.

○ המלצות ספרים על ידי הבנות חונכות קריאה

○ כתיבת ספרונים על ידי בנות כתות ב' (כתיבה, ציור, כריכה..)

○ הכנת יומני קריאה על ידי בנות כתות ג'

○ מטרות משניות של מפגשי הספרייה:

- שיפור מיומנויות קריאה והבנת הנקרא ✓
- הרחבת ידע כללי ועולם מושגים ✓
- חשיפה לתחומי עניין חדשים ✓
- עבודה על תכנים רגשיים, חברתיים ✓
- עזרה והדרכה לתלמידות, שלא אוהבות לקרוא, למצוא ספרים מתאימים. ✓
- בשעת קריאה חופשית בספרייה, יש לספרנית ולמורה זמן למטרה חשובה זו. ✓

בכתות א-ד יש ספרייה כיתתית, כוללת ספרים ברמת הכתה וכן ספרים ברמה נמוכה יותר ואף גבוהה יותר. הבנות קוראות בהפסקות, בסיום משימות ועוד. יש תורניות ספרייה האחראיות על סדור הספרייה, החלפת ספרים לבנות והכנת פעילויות לכתה בנושא הספרים.

לעיתים אנו מצרפות כתות גבוהה ונמוכה לחונכות קריאה. מפגשים שתורמים לני הצדדים.

דבור בציבור, המלצת ספרים על ידי תלמידות, הזדמנות מצוינת להבעה בע"פ, קריאה מדויקת, ועמידה לפני הכיתה. יש להכין את הבנות לכך ע"י הסבר על צורת ההמלצה והנקודות החשובות שיש לכלול בה, יחד עם מתן אפשרויות בחירה לבנות, קריאת קטע, הצגה קצרה או הסבר.

בכתות יש מבחר של כרטיסיות להמלצת ספרים, שניתן להשתמש בהם. ישנן אפשרויות שונות להמלצות חלקן מתייחסות לתוכן, לאיורים, לכריכה ועוד ועוד.

פעילות בית ספרית מרכזית וחוייתית בנושא עידוד קריאה אנחנו מקימים בתאריך שמתקיים שבוע הספר. מתכננים הזמנת סופר והזמנת הורים לספר בכתות על ספר שאהבו בילדותם. (קיימנו יום כזה בשנה שעברה)

בסימן קריאה!!

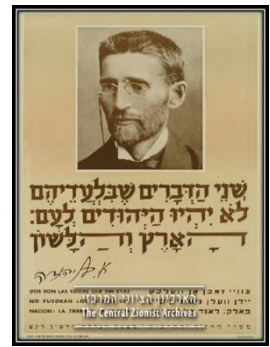
משתתפים במצעד הספרים יוצר תרבות קריאה בבית הספר ומעודד את התלמידים לקרוא השנה בחרנו ספרים אחרים,

במהלך השנה הייתה עלייה משמעותית במספר השאלות הספרים- (דיווח מהספרנית) ספרים המשתתפים במצעד וגם כאלה שלא. כמו כן הורים רבים גילו התעניינות בקריאה של ילדיהם.

בחופשות בית הספר, הבנות מקבלות דף עידוד קריאה, רושמת את הספרים שקראו. (חנוכה - חנוכיית הקריאה, פסח-קערת הקריאה שלי, ודף לחופשת הקיץ).

שבוע עברית בבית הספר

פעילות בית הספר

יום ראשון

בית ספר מקושט, מוזיקה מתאימה ברקע, חלוקת פנקסים לכתות ב' ג', ישמשו את הבנות לכתובת מילים, חדשות, ניבים וביטויים. משחק "האוצר שבמילים" מיועד לכתות ד-ז, יתקיים באלם הפיס, בשעה: 10:30 - 12:00 לימוד על דמותו של אליעזר בן יהודה ותרומתו לשפה העברית. מילים שחידש.

יום שני – מילים, מילים..

כתות א, דומינו מילים ותמונות כתות ב-ד, יוצרות משחקי מילים, כל אחת לעצמה, עפי תבנית ששולחת. נושא מילים נרדפות, הפכים. מכתה ה, משחקי מילים, משחקים באתרי התוכן ובאקדמיה ללשון עברית, בינגו, חבילה עוברת.

יום שלישי - פתגמים

- כל כיתה לומדת שלושה פתגמים חדשים,
- מכילות קישוט לקיר בית ספרי של כלל הפתגמים,

כותבים בנושא הפתגמים

- מציגים אותם לכתות בשכבה,

יום ד - עידוד כתיבה

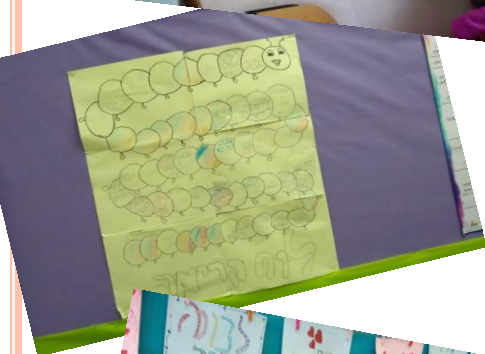
- שיעור כתיבה לתחרות הכתיבה הארצית, "הצבי עופרים"
- כרטיסיות עם נושאי כתיבה,
- פרסום הזכות בתחרות הכתיבה בנושא, זהירות בדרכים וחלוקת פרסים.

יום ה - עידוד קריאה

- בשיעור הראשון, המורה בכתה ממליצה על ספר שאהבה וקוראת קטע מתוכו,
- כל בת מקבלת דף המלצה מעוצב וממליצה על הספר.
- מכינים לוח כתתי לקריאת ספרים,
- תולעת ספרים, כל בת חלק בתולעת, עליו ירשמו הספרים שקראה.
- מיזם הקריאה של החמ"ד, מגיעים למיליון.
- מכינים סימנייה מעוצבת, מזכרת משבוע השפה בבית הספר.

יום שישי סיכום

- הפנינג משחקי עברית לכתות ב, ג עם בנות חונכות אולם החדש,
- הפסקה פעילה בנושא מילים נרדפות, הפכים ופתגמים,
- כתות ז עם שלטים ומפעילות את שאר הכתות

הפסקה פעילה
בנושא מילים
נרדפות, הפכים
ופתגמים

↑
משחקי שפה,
בנות ח' עם בנות
ב' וג'
↓

שבוע עברית תשע'ט

הכנת סימניות במסגרת עידוד
קריאה

הכנת לוח פתגמים

פעילות בעקבות "כובע קסמים"/לאה גולדברג

כתות א, כל תלמידה חובשת את הכובע ,
לו היה לי כובע קסמים הייתי.....

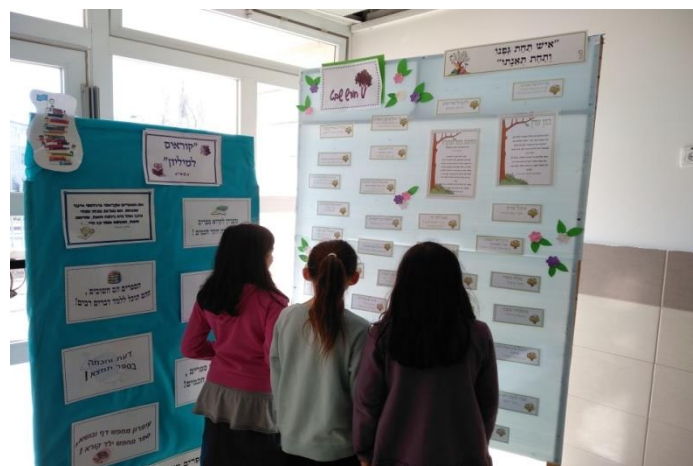
שיעורי עידוד
קריאה בספריה

קישוט לקראת שבוע עברית ,

חודש שבט, ניבים וביטויים..

פינת קריאה בבית הספר

חדר עברית

משמש כחדר לשיעורים פרטניים, שעורי שפה לקבוצות והעשרה כללית, "תוכנית אמירים"

ואז מן הנצח בתחום צידוד הקריאה בבית הספר...

סבתא של תלמידה (מורה לשעבר בבית הספר) המליצה על ספרים שאהבה ביחדותה והפצילה את הבנות הפעלה יצירתית.

בנות כתות ג' קראו בקריאה מונחית את הספר "מצה בלוליי", של דבורה צומר, ולאמדות על הסופרת דבורה צומר.

בנות כתה ה קראו את הספר, "ילדה שלא מהצולם הזה" של אהרון אפלפלד, על ילדים שהתחבאו ביצר בלמן מלחמת העולם השנייה, רחוקים מבני משפחתם, נצרכה שיחה על הספר בין הבנות.

חונכות קריאה

○ כתות גבוהות ונמוכות קוראות ביחד ספרים בספרייה,

